

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/304/2020
Identifikačné číslo spisu:	1319205274
Dátum vydania rozhodnutia:	21.01.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1319205274.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého Y. M., narodeného XX. E. XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, dieťa rodičov - matky B. M., bývajúcej v I. L., A. F. XX, zastúpenej JUDr. Margitou Medveczkou, advokátkou so sídlom v Bratislave, Drotárska cesta 68, a otca C. W., bývajúceho v I. L., A. F. XX, o návrhu starej matky T. P., bývajúcej v I. L., A. F. XX, o návrhu starej matky o úpravy styku, o nariadenie neodkladného opatrenia o úpravu styku, vedenej na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37 P 254/2019, o dovolaní matky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2020 sp. zn. 20 CoP 47/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 37 P 254/2019-35 z 20. decembra 2019 zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa stará matka maloletého Y., T. P. domáhala úpravy jej styku s maloletým. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že v danom prípade nevzhliadol dôvody, ktoré by odôvodňovali potrebu urýchlene konať a autoritatívnym rozhodnutím dočasne upraviť styk starej matky s maloletým Y.. Nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia by podľa jeho záveru bolo za tejto situácie kontraproduktívne, a to predovšetkým v nadväznosti na aktuálne narušené vzťahy medzi samotnými rodičmi maloletého Y. a potrebu ich sanácie. Dodal, že vstupovať do súčasnej rodinnej situácie úpravou styku maloletého so starou matkou zo strany otca by bolo z hľadiska záujmu maloletého nielen sporné, ale v zásade by sa tým negatívne zasiahlo aj do jeho prežívania. Poukázal na prebiehajúce konania o návrhu otca maloletého na vyslovenie zániku poručníctva nad maloletým a o návrhu na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, v súvislosti s čím konštatoval, že problémy v realizácii výkonu rodičovských práv a povinností a konflikty medzi rodičmi maloletého dieťaťa nemôžu byť dôvodom pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by bol upravený styk starej matky zo strany otca s

maloletým dieťaťom. Po posúdení a vyhodnotení záujmu maloletého Y. a všetkých súvisiacich skutočností dospel k záveru, že nevzhliadol na strane maloletého Y., a ani na strane starej matky maloletého hrozbu nenapraviteľnej alebo ťažko napraviteľnej ujmy na ich právach alebo právom chránených záujmoch v prípade, ak nebude ich vzájomný styk upravený formou neodkladného opatrenia a preto ho zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolanie starou matkou (navrhovateľky) uznesením č. k. 20 CoP 47/2020-90 z 27. mája 2020 rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že stará matka - T. P. je oprávnená stretávať sa s maloletým Y. každý párny kalendárny týždeň v roku, v stredu od 16.00 hod do 18.00 hod., a každý nepárny kalendárny týždeň v roku v sobotu od 16.00 hod do 18.00 hod. Stará matka T. P. si maloletého Y. prevezme v mieste jeho bydliska a po ukončení styku ho odovzdá matke v mieste jeho bydliska. Vyslovil, že neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o úprave styku starej matky s maloletým vnukom vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37 P 254/2019. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Odvolací súd poukázal na ojedinelosť situácie, keď maloleté dieťa sa nachádza v starostlivosti maloletej matky, pričom otec maloletého Y. je v súčasnosti jediný, kto je zo zákona oprávnený maloletého zastupovať, avšak nie je mu umožňovaný styk s maloletým i napriek tomu, že bývajú spolu s matkou maloletého Y. na rovnakej ulici. Zároveň uviedol, že rodičia síce absolvujú v Centre pre deti a rodinu v Bernolákove aj psychologické poradenstvo, ktorého cieľom je obnovenie rodičovskej komunikácie a zlepšenie rodičovských zručností, avšak ani po niekoľkých mesiacoch nenastal v komunikácii žiaden posun. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie bol toho názoru, že v tejto situácii, ako aj v tomto veku maloletého Y., kedy si dieťa vytvára vzťahové väzby k jednotlivým osobám, je potrebné, aby sa oboznamovalo a nadviazalo vzájomné vzťahy aj s rodinou zo strany otca. Neexistuje dôvod, prečo by bolo nutné vylúčiť rodinu otca zo života maloletého Y., pričom z jednotlivých podaní odvolací súd nadobudol dojem, že nielen rodičia maloletého Y., ale aj staré matky maloletého sú hostilne nastavené. Vzhľadom na to, že samotný otec spolupracuje pri obnove rodičovských kompetencií, avšak styk so svojim synom má aj napriek tomu zo strany matky maloletého Y. a jej rodiny stále obmedzovaný, pričom stará matka zo strany otca nemá možnosť realizovať styk v čase, kedy by ho realizoval samotný otec, dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné uvedenú situáciu riešiť a preto napadnuté uznesenie zmenil v súlade s ustanovením § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a styk starej matky T. P.B. s maloletým Y. upravil v minimálnom rozsahu a to každý párny kalendárny týždeň v roku v stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v roku v sobotu od 16.00 hod. do 18.00 hod. Je v záujme maloletého vytvoriť si vzájomné väzby k rodine otca a to k starej matke. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52 CMP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie matka maloletého, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. c), písm. f) CSP. Namietala, že odvolací súd konal len s starou matkou T. P. a otcom maloletého Y., keď v rozpore s § 117 CMP, ani jeden z rodičov vtedy maloletej matky nebol účastníkom konania. Vzhľadom na vek, primeranú rozumovú vyspelosť a rodičovské práva a povinnosti, priznané rozsudkom Okresného súdu Bratislava III sp. zn. 38 P 305/2018, mali byť aj jej doručované písomnosti ako účastníkovi konania, a to s ohľadom na § 116 CMP. Ďalej poukázala na to, že rozpor záujmov medzi matkou maloletého a jej rodičmi nebol vo veci konštatovaný, pričom uznesenie o ustanovení kolízneho opatrovníka bolo doručované až po vydaní rozhodnutia vo veci samej. V tejto súvislosti vytkla súdu, že nezdôvodnil svoj postup podľa § 9 CMP. Pričom poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 97/2013, z ktorého vyplýva, že porušenie základného práva maloletých na súdnu ochranu postupom krajského súdu, ktorý sa nezaoberal právom maloletých detí na vyjadrenie sa k veci a nezohľadňoval ich schopnosť vyjadriť samostatne svoj názor vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť. Navrhla napadnuté rozhodnutie zrušiť, potvrdiť rozhodnutie súdu prvej inštancie. Zároveň navrhla odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia.

4. Stará matka T. P. v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo

správne a účinné, keďže samotní rodičia maloletého začali spolu komunikovať a stretávať sa v čase uvedenom v rozhodnutí.

5. Otec maloletého Y. v písomnom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutie odvolacieho súdu malo svoj význam, keďže má konečne možnosť stretávať sa so svojim synom Y., pričom s matkou maloletého začali normálne komunikovať a spoločne riešiť otázku výchovy maloletého syna.

6. Kolízny opatrovník sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadril.

7. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Najvyšší súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti rozhodnutia dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

9. Najvyšší súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) v spojení s ustanovením § 2 CMP (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania, v ktorého neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. c) a písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

14. Základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej, alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo (R 19/2017).

15. V preskúmvanej veci matka maloletého Y. podala dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia o úpravu styku a návrhu vyhovel. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, lebo predmetom vo veci samej je návrh starej matky T. P. o úpravu styku s maloletým Y., o ktorom doposiaľ rozhodnuté nebolo. Uvedené vyplýva nielen z

návrhu starej matky T. P. (v spise na č.l. 1- 3), ale aj z výrokovej časti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý úpravu styku vyplývajúcu z nariadeného neodkladného opatrenia vymedzil do právoplatného skončenia konania o úprave styku starej matky s maloletým vnukom vedenom na Okresnom súde Bratislava III pod sp. zn. 37 P 254/2019.

16. Vylúčením prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, právna úprava obsiahnutá v ustanovení § 420 CSP zohľadňuje, že v prípade takého rozhodnutia ide (len) o dočasné procesné opatrenie súdu, trvanie ktorého je obmedzené a môže byť za podmienok uvedených v zákone zrušené. Neodkladné opatrenie má v takomto prípade nastoliť určitý stav len dočasne a bez ujmy na konečnú, definitívnu ochranu poskytovanú až rozhodnutím súdu vo veci samej (R21/2018).

17. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie matky maloletého Y. odmietol podľa § 447 písm. c) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je prípustné. Vzhľadom na rozhodnutie o podanom dovolaní z procesných dôvodov, vecnú správnosť ani namietané procesné vady dovolací súd neposudzoval.

18. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 453 ods. 1 v spojení s § 57 CMP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacia konania (§ 52 CMP).

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.